

Center for Sundt Liv og Trivsel finder oplagt placering i visionær sjællandsk sundhedsklynge

Med den brede sundhedsaftale *Et sammenhængende, nært og stærkt sundhedsvæsen* fra maj 2022, har aftalepartierne frem til 2029 afsat 2,8 mia. kr. til en vifte af indsatser for at styrke det nære sundhedsvæsen, bl.a. en national kvalitetsplan, kvalitetspakker målrettet forebyggelse for borgere med kroniske sygdomme, styrkede kommunale akutfunktioner, data og digitalisering samt mere lighed i sundhed. Dertil kommer op til fire mia. kr. frem til 2020 til etablering af 25 nærhospitaller.

En del af de afsatte midler i sundhedsaftalen skal gå til at medfinansiere et nyt Center for Sundt Liv og Trivsel, der bygger videre på det brede samarbejde i Alliancen for Børnevægt i Balance under Novo Nordisk Fonden. Slagelse Kommune har som den første af to kommuner indgået i denne alliance.

Center for Sundt Liv og Trivsel skal være et fagligt uafhængigt, specialiseret videns- og kompetencecenter, hvis primære formål er forskning og at tilvejebringe ny viden, herunder bl.a. evidens om hvilke indsatser der effektivt kan fremme trivsel, være afstigmatiserende og forebygge en vægtudvikling, som truer den enkeltes psykiske eller fysiske sundhed. Novo Nordisk Fonden har til hensigt at bevilge omkring 1 mia. kr. over 10 år (2023-2032) til centeret.

Sundhedsklyngen Næstved, Sorø, Ringsted og Slagelse tilbyder sammen at løfte opgaven med det nye center

Det er oplagt at etablere og drive Center for Sundt Liv og Trivsel i en af de 22 sundhedsklynger, regeringen, Danske Regioner og KL har besluttet at etablere for at løse de mange sundhedsudfordringer på tværs af regioner, kommuner og almen praksis. Klyngerne skal også være en drivende kraft for styrket forebyggelse, kvalitet og behandling i det nære sundhedsvæsen.

Sundhedsklyngen med deltagelse af Næstved, Sorø, Ringsted og Slagelse kommuner samt Region Sjælland, går sammen om at tilbyde en attraktiv placering af det nye center i klyngen samt ledelsesmæssigt at understøtte sundhedsmyndigheder, regioner, forskningsinstitutioner m.fl. med at etablere, udvikle og drive centret.

Det er oplagt at placere centret i den stærke klynge i Region Sjælland med knap 230.000 indbyggere, organiseret rundt om Næstved, Slagelse og Ringsted Sygehuse. Både sygehuset, de fire kommuner og regionen arbejder i dag med en række sundhedsindsatser, der kan medvirke til en visionær, bredt forankret og succesfuld etablering af Center for Sundt Liv og Trivsel i klyngen. Og flere forhold taler for at placere det nye center i den sjællandske sundhedsklynge:

- Sygehuset, de fire kommuner i klyngen og regionen står i fællesskab bag en placering i klyngen samt at understøtte etableringen af det nye center med fælles, koordineret ledelses- og udviklingskraft, så centret kan blive en national succes fra starten.

- Klyngens lokale og regionale sundhedsudfordringer i forhold til trivsel, mental sundhed, overvægt og kronisk sygdom skaber en stærk praksisnær forankring af centrets forsknings-, videns- og udviklingsarbejde – med et nationalt og endda et globalt perspektiv.
- Centrets temaer omkring trivsel, fysisk aktivitet og sund vægt – med et særligt fokus på børn og unge – matcher en-til-en sundhedsstrategierne i regionen, på sygehuset og i de fire kommuner.
- Med en fysisk placering på Slagelse Sygehus vil centret sammen med andre videns- og kompetencecentre være et naturligt knudepunkt for faglig og forskningsmæssig brobygning til resten af Region Sjælland og til hele landet.
- Det nye center sikres en placering, der afspejler aktuelle politiske visioner om at flytte kvaliteten i de nære sundhedstilbud tættere på borgerne – integreret med den nyeste forskning og viden.
- En placering af centret i den sjællandske klynge flugter med et politisk flertal i Folketinget om at brede forsknings- og vidensarbejdspladser ud – til gavn for en balanceret udvikling i hele landet.

Lokale udfordringer, regionale løsninger – og globalt potentiale

Ifølge den nationale sundhedsprofil fra 2021 rangerer Region Sjælland dårligere end de fire øvrige regioner i forhold til temaer som selvvurderet helbred, mental sundhed, andelen af mennesker med svær overvægt samt kronisk sygdom. Og gennem de senere år har vi desværre set en negativ tendens i regionen på flere af disse parametre.¹

Specifikt for klyngen ligger både Slagelse, Næstved og Ringsted kommuner dårligere end regionsgennemsnittet, når det handler om stress og anden dårlig mental trivsel blandt borgerne, såvel som andelen af borgere med overvægt og fysisk inaktivitet også overstiger regionsgennemsnittet.²

Samtidig har ulighed i sundhed og udfordringer med livsstil- og multisygdomme desværre en tendens til at gå i arv. Derfor oplever kommunerne i klyngen også store udfordringer med mental trivsel, svær overvægt og fysisk inaktivitet blandt børn og unge. Udfordringerne vil vokse i de kommende år, hvis ikke der sættes massivt ind – på tværs af kommunegrænser, fagområder og sektorer.

Ifølge sygehusdirektør Niels Reichstein Larsen fra Næstved, Slagelse og Ringsted Sygehus, vil en placering af Center for Sundt Liv og Trivsel i klyngen skabe en stærk regional løsning, der dels kan løfte lokale sundhedsudfordringer med inspiration for hele landet, og dels muliggøre udvikling af indsatser, der også kan eksporteres globalt med afsæt i et stærkt akademisk, forskningsmiljø rundt om centret. Udfordringer med trivsel, mental sundhed, overvægt mv. ses i store dele af den vestlige verden. Derfor vil ny viden og evidens på området også kunne bidrage til at løse udfordringer i resten af verden.

En placering i den sjællandske klynge vil styrke centrets grundlag for at tilvejebringe ny værdifuld viden og evidens om, hvilke indsatser der effektivt kan fremme trivsel, være afstigmatiserende og forebygge en vægtudvikling, som truer den enkeltes psykiske eller fysiske sundhed.

¹ Den Nationale Sundhedsprofil 2021

² Sundhedsprofil 2021 for Region Sjælland og kommuner – »Hvordan har du det?«

Regionens og sundhedsklyngens visioner – i tråd med ambitioner for nyt center

Etableringen af Center for Sundt Liv og Trivsel i Næstved, Sorø, Ringsted og Slagelse klyngen vil samtidig ligge i naturlig forlængelse af Region Sjællands visioner og målrettede strategier på sundhedsområdet. Regionsrådsformand Heino Knudsen fremhæver, at regionen har en vision om at være særligt dygtige til at levere målrettede indsatser inden for de sygdomme, som påvirker og forringer 'de mange menneskers dagligdag', herunder de store kroniske og psykiske sygdomme. Sygehusdirektør Niels Reichstein Larsen tilføjer, at de på Næstved, Slagelse og Ringsted Sygehuse helt i tråd hermed har en ambition om at være specialister i det generelle, dvs. at udbygge forskning, ny viden og kompetencer på nogle af de store sygdomsområder.

Det strategiske fokus på de sygdomme, som de fleste mennesker fejler, indebærer, at regionen allerede i dag på tværs af kommuner og hospitaler arbejder målrettet med sammenhængen mellem mistrivsel, psykisk og somatisk sygdom, jf. den nyeste sundhedsaftale i Region Sjælland.³

Et af de centrale elementer i Regions Sjællands sundhedsstrategi er ifølge regionsrådsformand Heino Knudsen at reducere den stigende sociale ulighed i sundhed, bl.a. gennem et skærpet fokus på forebyggelse. Han fremhæver, at strategien i den sammenhæng indebærer en målrettet satsning på at få de forskellige sundhedsfaglige miljøer i regionen ud at arbejde – tættere på borgerne. Det skaber et stærkt grundlag for et integreret fagligt og forskningsorienteret samspil med det nye center.

Regionsrådsformanden og borgmestrene i de fire kommuner i sundhedsklyngen ser det som en fælles bunden opgave at sætte retning for en langsigtet indsats i forhold til forebyggelse, herunder vigtigheden af at forebyggelsesindsatserne rækker langt ud i fremtiden og forankres bredt – både politisk og administrativt. Trivsel, fysisk aktivitet og forebyggelse af kronisk sygdom er med andre ord centrale fokusområder i regionen og i alle fire kommuner – i tråd med de centrale temaer for det nye center.

Derfor er alliancen mellem regionen og de fire kommuner i sundhedsklyngen, det tætte parløb med sygehuset om konkrete sundhedsløsninger og samarbejdet med øvrige klynger og sygehuse i regionen et afgørende parameter for, at centeret har rigtig gode betingelser for at lykkes fra starten.

Et stærkt regionalt knudepunkt for sundhedsforskning

Ifølge sygehusdirektør Niels Reichstein Larsen er der i dag velegnede muligheder for fysisk at placere det nye Center for Sundt Liv og Trivsel på sygehuset i Slagelse. Det vil passe naturligt ind i sygehusets samlede udviklings- og forskningsprofil. Eksempelvis ligger Videnscenter for Multisygdom og Kronisk Sygdom i dag på Slagelse Sygehus. Dertil kommer, at Region Sjælland for få år siden indviede et nyt psykiatrisk hospital i Slagelse med en vision om at være et fagligt fyrtårn inden for psykiatrien.

Der vil samtidig være en stærk og naturlig kobling til andre regionale styrkepositioner, bl.a. satsningen på børn og vægt på Holbæk Sygehus, Dansk Forskningscenter for Lighed i Kræft (COMPAS) på Sjællands Universitetshospital samt tæt samarbejde med Professionshøjskolen Absalon, der er en af landets største udbydere af velfærdsuddannelser.

³ <http://publikationer.regionsjaelland.dk/det-naere-sundhedsvaesen/sundhedsaftale2019-23/?page=10>

Næstved, Sorø, Ringsted og Slagelse klyngen er ifølge borgmester Knud Vincents (V) fra Slagelse Kommune et smørhul mellem en række universitetsområder. Med 45 minutter til København og til Odense kan klyngen netop være et knudepunkt – både fysisk, kompetencemæssigt og i forhold til at bygge forsknings- og udviklingssamarbejde på tværs af landet.

Borgmester Carsten Rasmussen (S) fra Næstved Kommune fremhæver, at klyngen på den måde har stærke forudsætninger for at skabe de alliancer, partnerskaber og netværk, der sikrer centret en bred national forankring til gavn for sundhedsløsninger på tværs af sygehuse, kommuner og almen praksis. De fire borgmestere og sygehusdirektøren ser ikke udfordringer med at tiltrække højt kvalificerede forsknings- og vidensmedarbejdere til det nye center, hvis det placeres i klyngen. Tværtimod ser de det som en stærk platform for yderligere at tiltrække flere vidensmedarbejdere til regionens arbejdspladser.

Visioner om et Center for Sundt Liv og Trivsel tæt på borgerne

I oktober 2021 lancerede regeringen udspillet "Tættere på II – Sundhed, uddannelse og lokal udvikling" hvoraf det fremgår, at det for regeringen handler "om at flytte velfærden tættere på borgerne"⁴. De fire borgmestere, regionsrådet og sygehusdirektøren deler regeringens visioner om at løfte kvaliteten i de nære sundhedstilbud for bl.a. at reducere ulighed i adgangen til sundhedsydelser af høj kvalitet.

Det kræver, at vi også i langt større udstrækning bringer nationale forsknings- og kompetencecentre tættere på borgere – ud i de sundhedsklynger, der skal drive en langt større del af fremtidens nære sundhedsvæsen. Ifølge borgmester Henrik Hvidesten, Ringsted Kommune, der også er formand for den nye klynge, er det præcist det, man opnår ved at placere Center for Sundt Liv og Trivsel i den sjællandske klynge. Det kan medvirke til at skabe et stærkt forskningsmiljø i samarbejde med sygehuse og universiteterne med muligheden for at afprøve indsatserne i praksis lige uden for døren.

Ifølge borgmester Gert Jørgensen fra Sorø Kommune giver det god mening politisk at placere denne type af videnscenter præcis der, hvor virkeligheden er til det. Slagelse, Næstved, Ringsted og Sorø har lige netop de betingelser, der skal til straks at gå i gang med at forske og udvikle nye, praksisnære løsninger på de sundhedsudfordringer, centret skal forholde sig til. Og en placering i klyngen vil ifølge Gert Jørgensen også kunne styrke den vigtige rekruttering af højt kvalificerede vidensmedarbejdere.

Politiske ambitioner om videnstunge forskningsmiljøer i hele landet

En placering af Center for Sundt Liv og Trivsel i Næstved, Sorø, Ringsted og Slagelse klyngen vil desuden være i tråd med de ønsker, et solidt flertal i Folketinget har om at sikre en bredere forankring af statslige arbejdspladser i forskellige dele af provinsen. På sundhedsområdet er der samtidig et stort behov for at brede forsknings- og vidensarbejdspladser ud til flere dele af landet for at sikre en balanceret kompetenceudvikling i hele landet.

⁴ <https://sum.dk/Media/637713483313087817/Tættere%20på%20II%20-%20Sundhed%20Uddannelse%20og%20Lokal%20Udvikling-tilg.pdf>

Ifølge de fire borgmestere er det ikke mindst oplagt med Center for Sundt Liv og Trivsel, da der netop er tale om en nyetablering af forsknings- og vidensarbejdspladser med et perfekt match til en stribe af de sundhedsindsatser, der allerede er i gang i den sjællandske klynge.

De fire borgmestere, regionsrådsformanden og sygehusdirektøren er enige om, at etableringen af det nye center skal foregå i tæt samarbejde med både Sundhedsstyrelsen, de andre regioner og kommuner samt Novo Nordisk Fonden, som medfinansierer centret. Netop derfor er det en styrke, at klyngen har stærke erfaringer og et tæt samarbejde inden for sundhedsfremme og forebyggelse.

Sjællandsk placering af nyt center med stor sundhedsværdi

Region Sjælland samt Næstved, Sorø, Ringsted og Slagelse klyngen vil på den baggrund tilbyde Folketinget og sundhedsmyndighederne en attraktiv placering af det nye center i den sjællandske sundhedsklynge. Det vil sikre en praksisnær forankring af centrets forsknings-, videns- og udviklingsarbejde i forhold til temaer omkring trivsel, fysisk aktivitet og sund vægt. Det vil flytte kvaliteten i de nære sundheds tilbud tættere på borgerne og samtidig være et regionalt knudepunkt for sundhedsforskning samt bidrage til at brede vigtige forsknings- og vidensarbejdspladser ud i hele landet og dermed styrke rekrutteringen til området.